

ZOMBOR és VIDEKE

Hirdetéseknél két hasábos petit sora 16 fill., többszöri beiktatásnál megfelelő engedmény. Nyilttér sora 30 fillér.

Felolós szerkesztő: Dr. DONOSZLOVITS VILMOS. Lapfoglaladnos: OBLÁT KÁROLY.

Égész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. Megjelenik vasárnap és csütörtökön.

Városunk jövője.

Városunk jövő perspektíváját mutatja az 1903. évi költség előirányzat. Három forumon ment keresztül, míg a holt napi közgyűlés elé kerül a városi számvevőség javaslata. A gazdasági és pénzügyi bizottság, a városi tanács és az állandó választmány retortáján szűrődött le. A végeredmény pedig három szóban foglalható össze: **m a r a d u n k v i s s z a f e j l ő d ő v á r o s.**

A számvevőség javaslata szerint 42% pótdadó lenne kivetendő. A többi bizottságok a régi 50% mellett döntöttek. A 8% differenzia 4 százezer koronánál 3200 korona lenne.

Ezen 8% adó emelést, — illetve 3200 korona szükségletet így indokolja a bizottság:

A pótdóra vonatkozólag jellehet ezen költségvetésben megállapított szükségletek a javaslatba hozott 42% pótdával is fedezhető, mindazonáltal tekintettel arra, hogy igen jelentékeny intézmények létesítése immár elodázhatlanná vált, némely lényegesebb műveletek előreláthatólag a közel jövőben már telj. sitendők lesznek s az azoknál járó nagyobb mérvű kiadások a 42% pótdával fedezhető nem lesznek, nehogy a folytonos pótköltségvetések

miatt egyrészt a város adókezelésére indokolatlan munkateher háruljon, a város közönsége pedig a pótdadózalék folytonos változatossága folytán kellemetlen zaklatásoknak legyen kitéve, a gazdasági és pénzügyi bizottság javasolja, hogy mondassék ki, miszerint az eddigi 50% pótdadót továbbra is fenntartja.

Mit mond ezen indokolás? Azt mondja, hogy igen jelentékeny intézmények létesítése immár elodázhatlanná vált. Hát melyek azok az immár elodázhatlanná vált jelentékeny intézmények. Minek ez a burkolt kifejezés? Találgassunk? Talán a kórház kibővítése, ártéri kutak létesítése, melyek kötelezők lennének, mert hisz ezt már rég kimondta a közgyűlés. Avagy gőzfürdő létesítése, villany világítás bevezetése, városi iroda helyiségek berendezése (mert hisz a járásbírósi helyiségek bérére 1800 korona van felvéve, — tehát a bíróság eltávózása van kilátásba véve) — avagy, hogy esőzések alkalmával egyes utcák viz alá ne kerüljenek, talán a város vízeinek tervszerű levezetése, a vágóhíd kibővítése, stb. mint jelentékeny intézmények létesítése van kilátásba helyezve és erre lesz fordítható, — 3200 korona! De azonkívül ezen összegből

»némely lényegesebb műveletek előreláthatólag a közel jövőben már teljesítendők lesznek« . . . Itt ismét a rebus fejteshez kellene folyamodnunk, hogy hát melyek azok a lényegesebb műveletek, — a melyek 3200 koronából lefedezhetőek lesznek.

A kóler Boskóra vagy professor Kratkibasic büvészre volna szüksége Zombor városának, aki ezt az újabb kor csodáját végrehajtsa, — avagy Hansen hypnotizőr kell szerződöttnie, hogy a város lakóival elhiteltesse, hogy 3200 koronával mi mindent fog nekünk a városi tanács s vele a gazdasági és pénzügyi bizottság elővarázsolni, avagy kérjük fel Szobodka Rezső főmérnök urat, az majd hozza nekünk az Urániát, hogy mutas a be nekünk azokat a korszak alkotó városi intézményeket és műveleteket, a melyek a közel jövőben városunkat naggyá teszi, — talán ez a 3200 koronából kifutja. De nem tréfa dolog ez, — mert a a bizottság egész komoly ábrázattal beszél. Egyszerre javasolja a 3200 koronát, — nehogy a folytonos pótköltségvetések miatt a város adókezelésére indokolatlan munkateher háruljon, — a város közönsége pedig a pótdadó százakk folytonos változatos-

A „ZOMBOR és VIDEKE” TARCZAJA

Teleki László tragédiája.

— Irta: Dr. Kalmár Antal. —

(Folytatás.)

Ez ugyan már magában véve is közzégi és történelmi képtelenség, hogy az egyik 48-as politika meghusithassa, a másik 48-as politika pedig dűlőre juttathassa a császárral való kiegyezést és mégis ilyen abszurditást aképen állít Lukács Móricz végzett gyanánt Teleki László utjába, hogy ez elől már csak a halálba birt menekülni: „Véres hulláját dobván az ut közepére, melyen pártfelei őt követték és épen a csata előestélyén, ez néma intésül szolgálhatott, szolgált is nekik, hogy tévúton járnak, mely örvényhez vezet, hova magukkal ránthatják a hazát és nemzetet. A párt megértette az intést: szava. as alkalmával a többségben levő határozati párt néhány tagja elhagyta a termet s így többségre hagyta jutni a felirati pártot.“

Hogy milyen fényesen csafolta meg Lukács Móricznak ezen képtelenül téves magyarozatát Kossuth Lajos; s hogy Lukácsal ellentétben milyen lélekbonozó virtuozitással, megezáfolhatatlan bölcsesleti igazsággal találja meg Teleki halálának lélektani okát: az az „Irataim“ III. kötetében mindenki által megolvasható. És dacára annak, hogy Kossuthnak ez a

remek fejtegetése még 1882-ben megjelent, tíz évvel rá Könyi Manó: „Deák Ferenc beszédei“ című könyvében egy „beavatottnak“ a tollából, Teleki László halálára vonatkozólag, a következő maszlag táladódik föl:

„Az 1861-iki országgyűlés megnyitására Teleki ellenségei itthon és künn nem szűntek meg e magán szennyet nem tűrő jellemű férfi ellen gyanusító híreket terjeszteni. Az emigráció egy része nyíltan hirdette külföldi lapokban, hogy drezdai elfogatása kicsinált dolog volt közte és az osztrák kormány között. Másfelől a fejdellemmel folytatott beszélgetéséről keringő hírek alapján a bécsi előkelők köröknek az volt a felfogásuk, hogy szöszegő. Zsedényi Ede a kaszinóban hevesen megtámadta, hogy: te már a tevékenység terére léptél, politizálsz, bizony illetet volna, hogy előbb felmenj a császárhoz, s ezt neki jelentsd be, a mire Teleki ingerülten azt felelte: én ilyesmít nem ígértem, ha nem tetszik neki, zárasson el, vagy küldjen ki az országból. Mint később Almássy Páltól hallottam, voltak pillanatok, midőn izgatottsága komoly aggodalomra adott okot. Ily körülmények között, ámbár Teleki Deák politikáját helyeselte, Almássyval arról értekeztek, mit lehetne tenni, a mitől bele nyugodjék, hogy ő a kegyelemért magát mire se kötelezte. Hosszas tárgyalás után abban állapodtak meg, hogy a „határozat“

indítványozása lesz a legbiztosabb megcsefolása az ellene terjesztett gyanusításoknak, mert hiszen ezzel Teleki Deákot is tulszárnyalja. Teleki nemesak nem óhajtott, de nem is hitte, hogy a határozat többséget nyerjen. Ezért én biztosan tudom, a mint hogy többször mondotta is, de csak legmegamittebb baráti körben, hogy ha ezen forma kérdésen átestünk, ő Deákkal fog tartani.

A határozati párt többsége emelkedett, s Teleki mindinkább belátta, hogy a mit ő formakérdésnek mondott, s a mivel tiszta jellemét akarta az ország előtt igazolni, minthogy — óhaja ellenére — többséget nyert, az országra káros leend, szóval hogy „hamis politikát esmált.“ Ezen időtől kezdve ingerültsége napról napra fokozódott. Ehhez járult, hogy az országból egyesek és küldöttségek látogatják, s ő, a ki éjfel után két órákor szokott lefeküdni, mindenkit fogadott, még pedig gyakran reggel 7 óra előtt, minthogy a provinciából jövő tisztelgők rendszeren korán szoktak érkezni. Teleki április hóban nagyon keveset aludt, folyton harezban volt magával s a legnagyobb izgatottság vett rajta erőt. Allitásonat, hogy meg volt győződve, hogy hamis politikát esmált, legjobban igazolja az, hogy az országgyűlés első felszólalás iránti tárgyalását elhalasztotta s önmagával való meghasonlása következtében beszédét, a melyen dolgozott, sem

sága folytán kellemetlen zaklatásoknak legyen kitéve. Vagyis egyharmar pótdadó változás nem lesz, — be kell érni a 3200 koronával s ezzel mindent létesíteni!

Az indokolás azt mondja: nehogy pótköltségvetés miatt indokoltan munkakeher háruljon. — Kikre? Az adófizetkekre. Hát elfelejtettük már a 20-as bizottság jelentését, — mely a városi adminisztrációját hű fotográfiáját adja — azt mondta, hogy az adófizetkeket kényelmesen elvégezhetik teendőiket. Azután kellemetlen zaklatás az a polgárságra, ha 50% helyett 42%-ot kell fizetni? — De talán inkább kellemetlen lenne a közönségnek bevallani, hogy a város közönsége — a közgyűlés tudta nélkül — a városi kertésszel perbe keveredett, közel 4000 koronát van kiltássa elveszítene s arra kérni pótdadót emelést, — valóban bosszantó lenne!

De a város takarékos kezd lenni. Es pedig ott, ahol fukarkodnia nem szabadna, — a kulturális téren. Erről majd máskor szólnuk, hogy mily elítélendő dőre eljárás az, — személyes kultuszt űzni a közérdek rovására. Ez városunk és társadalmunk átká.

A létesítendő zeneiskola segélyezéséről van szó. A város két éven át 3160 koronával segélyezte a filharmonikusokat. Polgármestere, — mint a város megbízottja a választmányban helyt foglalt. A segély megoldása előtt — két ízben is a város törvényhatósága kiküldött 3 tagu bizottsággal a zeneiskolát megvizsgálta s azokat egyhangú dicséret és elismerő jelentései folytán a segély folyósítva lett. Jövő évre 5000 korona állami segély lett kiltássa helyezve az intézetnek — s addigra még egyszer segélyt kér a városból. A város utóbbi közgyűlése ismét egy 3 tagu bizottságot küldött ki a zeneiskola megvizsgálására. A bizottság még el sem járt küldetésében —

a gazdasági és pénzügyi bizottság és a Tanács is a következő javaslatot terjesztli elő:

„Javaslatba hozatik, miszerint tekintettel arra hogy a törvényhatóság a segélyezést esakis 2 évre helyezte kiltássa és hogy ezen két év, amelyre a város közönsége anyagi támogatását kimondotta, immár lejárt s ezen idő alatt az tapasztaltatott, hogy az említett iskola eddigi működése a várakozásnak meg nem felelt s miután a városnak nem lehet hivatása inproductív intézményeket támogatni, az előirányzott 3160 korona töröltessék.“

Hát ez micsoda? A kiküldött bizottság eddigi jelentései talán nem igazat tartalmaztak? Hát a város polgármestere azért ült ott mint ellenőrző közeg a város megbízásából a választmányban, hogy ott talán aludjon? Nem látta, hogy ez intézet a támogatás ideje alatt a várakozásnak meg nem felelt, hogy ez egy inproductív intézmény, mely támogatást nem érdemel, — hát miért nem jelentette ezt a városi törvényhatóságnak? — Hát miért engedett 2 éven át 6320 koronát az ablakon át kidobni? De ugyebár nem így áll a dolog. — Mondjuk meg inkább: személyes kedéssel megöljük ezen egyetlen Kultur-intézményt.

Dehát mire kell a pénz? Megmondjuk. Tisztviselők fizetés emelésére. Ez ugyan nincs benne a költség-előirányzatban, — mert a miniszterium azt még jóvá nem hagyta, — erre kérni később pótdadót »kellemetlen« lenne a polgárságra. A tisztviselők fizetés emelése meg van szavazva, minek azzal bujkálni, — megkell azt mondani, hogy arra pénz kell, a törvényhatósági bizottság nem lesz szükkeblő, — megszavazza azt. De indokolatlanul 8%-ot kérni potadóban, — nem járja. Ezért fizessünk ne 42, hanem 50% potadót.

*** A vármegyei takarékpénztárról.** Az ország vezér-vármegyének hivatalos közlönye a „Pestvármegye“ f.

volt képes befejezni. Ny előző ények után következett a majus 8-iki katasztrófa. Almásky Pál ekkor nem volt Pesten. Távirata az nap késő este érkezett lakására az „Angol királynő“ szállodába. Masnap, 9-iken, korán reggel ott fölkerestem s midőn szülőz jutottam, tudván, hogy vele alapította meg Teleki a határozat eszméjét, a lehető kimérettel tudtára adtam abbéli véleményemet, hogy Teleki az öni-gazolása ötletéből követett politikának lett áldozata. O erre azt válaszolta, hogy neki is ez a meggyőződése s hogy Teleki önfeláldozásának logikai következménye az volna, hogy a felirati párt jusson többségre.“

Tudtommal Kónyi könyvének ezen részét senki sem czaította meg. A „beavatott“ hagyaték futni lélektani fejtegetésével. De minthogy Bekics ez a föltálat maszlagot átveszi s a „Magyar Nemzet Történelmé“ nek előkelő helyére plántálja át azon czéltól, hogy azt a magyar emberrel meg is etesse: ezt szó nélkül hagyni egyértelmű volna a nemzeti történelemben beoltott vastag tévedések vétkes ignoranciájával.

Azon ugyan nem lehet Bekicsnél megütöközni, hogy Kosuthnak a világsírdalomban is számottevő történet-bölcséleti és lélektani remek fejtegetéséből egy betűt sem vesz át, s hogy ez Bekicsre nézve a

magyar történelemben nem létezik: ellenben egy név nélküli „beavatott“ politikai pamflet stílusa való paskillusat már hisztóriazamba veszi csak azért, mert a beavatottnak ez a lélektani fejtegetése a dualizmusra építő kiegyezés politikáját már ab ovo lansztrózza.

Azonban, hogy a „beavatottnak“ történet-lélektani fejtegetése mennyire ellenkezik.

1. A magától Telekitől származó irásos kijelentésekkel;

2. ezen irásos kijelentéseken, mint nyitott könyvön alapuló, de egyébként is Telekinek köztudomású országosan nyílt jellemével: azt bebizonyítani épen lesz nehéz dolog.

Hogy a Zsedényivel való kaszinói jelenet mennyire magán hordja a képtelenség bélyegét: azt Telekinek idézett sorai bizonyítják. Teleki nem mondhatta azt Zsedényinek, hogy ő a császárnak nem tett ígérteit, holott de fakto tett, csupán a „vor der Hand“ ra vonatkozólag nem tört meg Teleki senki mástól a földkeresésén magyarizatot, csak saját „én“-jéttől. Ha Teleki ezt felelte volna Zsedényinek: ezen esetben vagy akkor nem mondott volna igazat, a mikor Jósziákhöz levélét megírta, vagy akkor, a mikor Zsedényinek a „beavatott“ szerinti kijelentést tette. Hogy itt kinek lehet hinni: Zsedé-

hő 26-án megjelent száma vezető cikkében foglalkozik főispánunk indítványával: a vármegyei takarékpénztárról. Többi közt így ír: Bács-Bodrogh vármegye agilis főispánja, Latinovits Pál, a megyének e hő 20-ikán tartott közgyűlésén ezen alapon kiindulva, azt az életrevaló indítványt terjesztette a törvényhatósági közgyűlés elé, hogy a vármegye a pénzeit egy saját maga által létesítendő takarékpénztárban kezelje, nagy reményeket fűzve ahhoz, hogy ezáltal a megye gazdaságilag mennyire felvirágozhatnék. Az indítvány megokolása, mely csaknem minden módosabb autonóm testület viszonyaira alkalmazható, kellő világításba helyezi a kérdést. Ezután részletesen leírja az indítvány intencióit, melyet feltevéntül, helyes, üdvös, hasznos és jónak mondja, — s azután így folytatja: Akik ismerik a vármegye belső életét, igen jól tudják, hogy akárhányszor vetődnek fel annak keretében kulturális és más hasonló irányú megoldandó kérdések, s ezek többnyire abból az okból temetnek el a feledés arhivumába, mert megvalósításukhoz hiányzanak a szükséges anyagi eszközök. Hogy mily előnyben lehetne ez a vármegye, mely alapos megfontolással elhelyezett tőkéinek kamatai után egy tekintélyes rendelkezési alapra lenne szert, a felett szót ejteni igazán felesleges dolog volna. Egy momentum van azonban, amely az eszme megvalósíthatásánál némi aggodalmat ébreszt bennünk. Az autonómia igaz barátai között csak a vakok nem látják, hogy a közügyek egyszerűsítésének jegye alatt határozott iránnyal evezünk annak államosítása felé. A vármegye pénzeinek állami kezelésbe vétele, ma ugyan még bizonyos autonóm fentartások mellett történik, de félt, hogy ha az államosítás eszméje, — előbb vagy utóbb, — maga teljességében dűlőre jut, akkor az állam nem fog habozni egy percig sem attól, hogy az összes vármegyei alapokat és pénzeket a maga kezelése alá vegye, tetszését megnyugtatasával a nagyközönségnek az állami garancia bizalomgerjesztő jellegéje alatt, — s akkor a felvetett eszmének jogosultsága már megszületése pillanatában füstbe ment. Nem ismervén azonban még az erre irányuló czélatokat és törekvéseket, szükségesnek tartottuk szomszédos törvényhatóságunk felvetett helyes ideáira e helyütt is rámutatni.

nyinek e. *) a beavatott-e, vagy magának Telekinek, azt eldönteni épen nem nehéz dolog akkor, mikor előttünk van Teleki leveleinek: ípsissima verba.

Hát azt ki hitheti el a beavatottnak, a Teleki és fél orszagra szóló partjának az ország történetében kidomborodó közjogi eseménye: a „határozat“ indítványozása — tisztán csak a vezérnek magánokokra visszavezethető „sütte főzte“ lett volna? Ez a nagystilű szédelges hogyan egyeztethető össze Telekinek szeplőtlen hazafias jellemével?

De nem elég, hogy a beavatott Telekit és pártját így állítja pellengére a nemzet históriája előtt, hanem megvádolja azzal is, hogy még „hamis politikát“ is csinált. Ezt a hamis politikát a „beavatott“ sorából csak úgy lehet értelmezni, hogy Teleki, mint a határozati párt többségben levő vezére téves irányban, títongó örvény felé vezette nemzetét, — tette pedig ezt

*) Zsedényit az ország „spármeiszterő“ nek neveztek. Trefortot, a volt kultuszminisztert meginterpellálta az országgyűlésen, hogy a budai rediskolának miért csinált olyan zifra, drága padokat, miért kótyavetyélt olyan könnyelműen az ország pénzt? — de azért az osztrák nemzeti Magyarországot jogilag semmiképen nem terhelő 80 millió főtól kitévő s a banknak esakis az osztrákoktól járó adósság átvállalását épen olyan nyugodt lelkiismerettel szavazta meg, mint a minőség „ellenjegyzete“ a magyarok ellen 1861. január 16-ikán kibocsátott dörgedelmes „legfelsőbb“ kizíratot. Jellemző „spármeiszterőség“.

*** A kiszegzők érdekében.** Latinovits Géza országgy. képviselő nagyon szívén viseli a kiszegzők jólétének érdekét. Ez készítette arra is, hogy külföldi tanulmány-utat tegyen. Bejárta Hollandiát és Délnémetországot s gazdag tapasztalatait siet is hasznosítani. Megérkezése után azonnal magához hívatta derék munkatársát Galambos Sándor öbölsei birtokosát — megyei főispán jelenlétében beszéd tárgyává tették egy „központi intézőség” létesítését meggyökérben, a mely a kiszegzők mindennemű érdekeit díjtalanul munkáinak és lassanlábán rátanítaná a népet a szövetkezős nagy jelentőségére. Ennek érdekében Galambos, aki a tejszövetkezetek létesítésében oly nagy és eredményes munkát teljesített, egy felhívást bocsátott ki. E felhívásban a kiszegzők figyelmét a szövetkezős áldásaira tereli, és különösen egy nagy, erős és hatalmas tejjelkészítés teremtését előzolja amerikai megbonthatatlan szövetkezős törvényeire fektetve. A felhívás következőleg végződik: Mindezek miatt tehát kértük, sziveskedjenek mielőbb ott, ahol szövetkezetek vannak, közgyűlést összehívni és válasszanak néhány tagot, akiket egy Zomborban tartandó összyűlésre kiküldendők, ahol viszont megalkotandó Bács-Bodrogh vármegyei tejjelkészítésének, melynek az itt kifejtettek alapján annyi fontos mellékadatai vannak. — Központi Igazgatóságát. Ezen központi igazgatóság minden szövetkezet és ott ahol nincsen, magántejgazdaságot érdeket minden irányban képviselni lesz hivatva és pedig a kormánytól, vármegyétől, hatóságok, bíróságok, a vajgyár és vajkereskedőkkel szemben, valamint egyéb számos és ügyes bajos dolgaikban. A központi vajgyárat állandóan ellenőrizni volna hivatva akként, hogy az állami ellenőrzés mellett a szövetkezetek külön ellenőrzését is szervezve. A központi igazgatóság feladata lesz azon szolid kereskedőkkel a barátságos viszonyt apolni, akik minden irányban és tekintetben teljes megbízhatóságukat igazolni és állandó árakat hosszabb időre biztosítani képesek, mert a központi Igazgatóság a kereskedőkkel háboruszkodni nem óhajt, hanem vármegyénk tejjelkészítését óhajtja biztos alapra helyezni,

tudatosan csak azért, hogy Deákot is tulajdonulva, a nemzet szemében ne tekintessék amnesztáltknak.

A „beavatott” és utána Beksis és feltételezi Telekiről ezt a rettenetes képmutatást. Idézett leveléből láttuk, hogy ő igenis nem tekintette magát amnesztáltknak, hanem csak szabadon bocsátott ellenségnek, s hogy e tekintetben ő teljesen meg volt elégedve az ő saját öntudatával, azt a következő sorai bizonyítják: „Van egy, mi nélkül nem élhetnék: azon öntudatom, hogy sem a hazában, sem a külföldön, sem fogságom alatt, sem szabadlábára tévelem alkalmával, sem azóta nem tértem el soha politikai hitvallásomtól; soha azon zászlótól, melyet enyémnek vállaltam: hogy soha senkinek sem tettem, sem szóval, sem bár csak egy intéssel is nem adtam arra jogot, hogy föl is tegyem rólam, miszerint elveim, rokonszenveim, óhajásaim bármelyikéről valaha le tudnék mondani. Megvan hála égnek, ez az öntudatom.”

A tiszta lelkiismeretnek ilyen öntudata mellett Telekinek nem volt, nem lehetett szüksége Almássy Pállal hosszas tárgyalások után kifőzött együttes tervekre, s hogy egy országos czél: a határozatot csak azért alitson föl, hogy azzal saját magán személyének — akár való, akár nem való esetleges — fogyasztását takarja el az ország színe előtt. Telekinek ez a tette az országos czélnak szörnyű devalvációja lett volna; a „beavatott” és Beksis azonban Telekit erre a devalvációra is képesnek hiszik.

(Vége követ.)

hogy a fokozatos fejlődésnek ne álljon a szertelkezés útjába. — Feladatát tűzné ki a központi igazgatóság az említett Caiséni gyár segélyével a sovány tejfőltől való gondjaink teljes megszüntetését és pedig az említett biztos és állandó czég kifizetésével. Minden tudásával oda hatna ezen központi igazgatóság, hogy előkészítse és megteremtse sertéseink kivételét fagyasztott állapotban stb. — Különben e nagyjelentőségű tárgyról még irthi fogunk bővebben.

*** Gyorsabb kézbesítés.** A közgazgatás egyszerűsítésén dolgoznak most a belügyminiszteriumban. A több fontos javaslat közül már kettő életbe is lépett és a jövő év kezdetével jönni fog a többi is. Így a megyei pénzek kezelését a m. kir. adóhivatal veszi át. — Nagy újítás lesz az is, hogy megszűnik az eddig divott kézbesítés. A kézbesítő, a kisbírák hajduk nehezkes szerepe és lassu munkája helyét betölti majd a posta, a mely megbízhatóságáról és pontosságáról általánosan ismert. Jövő évben tehát az összes kézbesítendőket a m. kir. posta fogja továbbítani

Miről irthnak a megyei hirlapok?

Bajai Hirlap. A B a j a b á t t a s z é k i á t h i d a l á s r ó l í r v á n, azt mondja, hogy miután a képviselőházban a pénzügyminiszter nyilatkozott a hid ügyében — bár kiterőleg is, — itt az ideje, hogy az érdekeltség országos értekezleten demonstrálják hangosan, hogy az indokolatlanul sokáig elhúzódó kérdés végre megoldassék. Attól fél, hogy az elodázás, halogatás a közfegyelen és közérdeklődés lassu elposványosodására fog vezetni. Ott van az 1898-ik évi országos akció, kevesebb érdeklődés mellett mégis inopozans volt a Baján megtartott nagy értekezlet. Egyenesen felszólítja Pécs városát, ne sokat várjon, hanem lépjen a cselekvés terére s hívja össze az érdekeltekből álló nagyértekezletet — minél hamarább.

Bács-Topolyai Hirlap. A k a t h o l i k u s n a g y g y ű l é s e r k ö l e s i h a t á s á t m é l t a t j a. állítja, hogy helytelenül cselekszenek azok, kik a katolikus naggyűléseknek, csak azért, mert eddig kézzel fogható praktikus hasznuk kevés jelentőséget nem tulajdonítanak; mert e naggyűléseknek nagy és fontos feladatai vannak. Nem csak a katolikus önkormányzat, a katolizizmusnak az állami életben való szupremációjának érvényesítését soroljuk e feladatok közé. Lehet, hogy a politikus, akit első sorban hazája sorsa érdekel, ezeket a követeléseket perhorreszkálja. Nemzetünk szerint a katolikus naggyűléseknek a tisztán hatalmi kérdéseken kívül nemesebb missziójuk van. Ez: a vallásosság, mint a szeretet örökösén bugyogó forrásának, fentartása, a türelmesség terjesztése, amélkül azonban, hogy ezért a katolikusok jogaiból csak egyetlen egyet is fel kellene adoznani.

Bácskai Elenőr. Az ipar fellendítéséről ír. A városoknak az ipar nélkülözhetetlen kellékük. Élénkiséget, forgalmat teremt és számos családnak ad évente kenyérkereső foglalkozást. Ahol ipar nincs, ott nincs élet, elvenség, oda mindig nehezen hatol a kultúra. Az ipar fejlettsége ugyszólván nagyságmértője is az egyes államok szellemi és nemzeti erejének. Anglia ipara és kereskedelme utján jutott világhatalmi állására, az egyesült államok is belélték ezt. Németország újabb politikájában szintén az ipar és kereskedelem terjesztését tűzte ki főcéllul.

Ó-Bécs és Vidéke. F ő i s p á n m u n k a t á r s a i é r t c i m ű c i k k é b e n a b b ó l a z a l k a l m o l b ó l, hogy a főispán kezdeményezőre megyénk községi jegyző egyesülete kimondta, hogy a segédjegyzőket és az összes segéd tisztviselőket (községi könyvelő, irthok, végrehajtók) a jegyző nyug-

dijjegyletbe fölveszi — elismeréssel szól a főispán nemes intenczióiról. Szinte nyilvánvaló ennek intézése és rendezése, hiszen ma már a legegyszerűbb gazdasági munkáknak és eselődöknek is van országos nyugdíj-pénztárak, a melybe beléphet az, a ki törődik jövőjével és családjával. Mennyivel inkább kell, hogy a közgazgatás segéd tisztviselőiről agg-orkokra és családjukról haláluk esetén méltóképpen gondoskodva legyen.

Bajai Közlöny. G y e r m e k e i n k e r k ö l e s é r ő l v e z e r k e z l e k z v é n — így fejtegeti álláspontját: jó lesz fontolóra venni azt a problémát, hogy meg kell kezdeni a gyermek erkölcsi nevelését attól a pillattól kezdve, midőn beszélni és járn tud. E probléma már meg van oldva ott, ahol óvoda van s ahol a hatóság szigoruan végrehajtja azt az intézkedést, hogy óvodába kell járatni a gyermeket azon szülőknak, akik napközben dolgoznak s nem érnek rá a kisgyermekkel foglalkozni. Azt tartjuk, hogy leghelyesebb lenne az óvodatorvényt szigoruan végrehajtani. Az a szülő, aki nem tudja bebizonyítani, hogy tavolléte alatt a gyermeke őrizet alatt áll s hogy erkölcsi fejlődése helytelen irányba nem terelődik, kötelezettség a törvény erejével, hogy óvodába küldje a kisgyermekét, ahol megmentik őt az erkölcsnek, a tiszta jellemnek s megvetik fejtelten felkékben az ismeretek alapját.

Szabadkai Közlöny. A k a t o n a i j a v a s l a t o k r ó l í r. Most midőn szákség van minden munkabíró kére, akkor újabb csapat mérni készülnek a nemzetre. Férjek, kik családok alapítottak, fiatal emberek, a kikállapotok a existenciájukban, iparos kik végre állandó kereset t talált, a földmunkás kire a családok szüksége van, kapja a szomorú hírt, hogy hagyjon ott mindent, mert a taraczkágyu, a hegyi ütég s a hadi hajó nagyobb ur, mint te vagy! A megdöndölgő utját ellen tiltakozásra hívja fel az egyeseket ép úgy az egész nemzetet.

Ujvidéki Körút népek cím alatt a gyilkoságról ír s azt a nagymérvű vállalatosságunk tudja be. A mai fiatalág egy nagy része, szívesen hever az édes semmihelyes párnáján, s komoly foglalkozás helyett inkább pikáns kalandok után futkároz. A kalandvágy s más egyéb rossz szenvedélyek korán kelnek életre a fiatalágban, mert azok felkeltésére igen is sok alkalom kínálkozik uton utfélen. Ott vannak a szinpad sikalmós művei — ott a Zola-féle iskola ezer meg ezer erkölcsrontó regényei, — s ott van végre a köznapi élet. Egyedül ellenszere meg kell javítani az erkölcsi életet.

Hirek.

*** Közjegyző kinevezések.** Az igazságügyminiszter dr. Zákó István országgyűlési képviselőt, a zombori kereskedelmi és iparbank aligazgatóját, gyakorló ügyvédet Zentára kir. közjegyzővé kinevezte. A szabalyi kerület távoztával megürül s mint értesülünk a szabadalvú párt e kerületben Dr. Ivanovics István — Dungserszky vejtő, volt országgyűlési képviselőt szándékozik felléptetni e kerületben. Ugyancsak Zentára közjegyzővé dr. Tripolszky Aladárt a Tisza mentén közkedveltségnek örvendő s. közjegyző lett kinevezve. Dr. Kern távoztával megürült tolynai kir. közjegyzői állásra Dr. Sírlich György szegedi kir. törvényszéki bíró lett kinevezve.

*** Városi közgyűlés.** Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága 1902. évi október hó 31-én (pénteken) d. e. 9 órakor a városbáza nagytermében rendes közgyűlést tart a következő tárgysorozat-al: 1. Polgármesternek jelentése a város közállapotáról. 2. A városi tanács előterjesztése a régi kaszárnya helyreállítása iránt. 3. Ugyanannak előterjesztése Pala-

naesky István és társa városi maradvány-földök megvétele iránt. 4. Ugyanannak előterjesztése a magyaruti vasúti megállóhely részére átengedendő földterület iránt. 5. Az üresedésben levő városi tanácsnok-i állás betöltése. 6. Az üresedésben levő I-ső aljegyzői állás betöltése. 7. Az üresedésben levő II. aljegyzői állás betöltése. 8. A Stebler Blumenthal-féle ösztöndíjalapítványnál üresedésben levő ösztöndíjas hely betöltése. 9. Az országos községi törzskönyv-bizottság megkeresése a helységnek megállapítása tárgyában. 10. Jász-Nagy-Kun Szolnok megye közönségének átirata a Damjanich szoborra adomány megszavazása iránt. 11. Pozsony vármegye közönségének átirata a nemzetiségi törvény módosítása iránt a képviselőházhoz intézett feliratok pártolása iránt. 12. A városi házipénztár és közevesi alap 1903. évi költségelőirányzata. 13. A városi nyugdíj alap 1903. évi költségelőirányzata. 14. Közigazgatási bizottság javaslata az 1903. és 1904. évi utadó költségelőirányzat megállapítása iránt. 15. A városi kórház és szegényház élemezésének biztosítása tárgyában megtartott árleltés eredménye. 16. A gazdasági és pénzügyi bizottság javaslata a behajtatlan perköltségek leiratása iránt. 17. A berkocsi iparról szóló szabályrendelet módosítása. 18. Az 1901. évi aszfalt-számadás. 19. Az 1901. évi IV. oszt. kereseti adó és orsz. betegpótlási pótdó számadása. 20. Pitz Albert Istvánt volt zombori városi m. kir. állatorvos kérvénye az általa végzett helyhatósági állatorvosi teendőikért tiszteletdíj megadása iránt. 21. Szilárd Jakab városi m. kir. állatorvos kérvénye az általa végzett helyhatósági állatorvosi teendőikért tiszteletdíj megadása iránt. 22. Sztójits Arkádia adópnézárti tiszt kérvénye fizetési előleg iránt. 23. Burdach Márton ügyességi irodatiszt kérvénye fizetési előleg iránt.

* **Ev. ref. istentisztelet.** A helybeli ev. ref. gyülekezet folyó október hó 31-én, pénteken d. e 9 órakor, a reformáció évfordulati napján, az ág. ev. imaházban, ünnepi istentiszteletet tart. — Szendy Lajos lelkész. Korma László e. gondnok.

* **Közigazgatási vasuti bejárás.** A halas-rigyicai vicinális vasutnál most folyik a közigazgatási bejárás. A kereskedelmi minisztert dr. Emich Gusztáv min. titkár, Bács Bodrogh vármegyét pedig Sztankovits György kir. főmérnök és Poppovits Sebő tb. főjegyző képviselik.

* **Öngyilkosság.** Heinisch Viktoria, idősebb urinó f. hó 26-án este kötéllel az ablakára felakasztva magát, meghalt. Öngyilkosságának oka búskomorság. Sok jó ismerőse gyászolja benne a jó barátnőt. Temetése nagy részvét mellett ment végbe kedden délután.

* **Szocialista népgyűlés.** Hosszú huzavona és készülődés után mult vasárnap délután a sznt. háromság téren népgyűlés volt, melyek a budapesti vezetőség kiküldötte Pelczider asztalos segéd két és félórán át fejtegette socialis eszméit a gyér számban összeverődött közönségnek. Követelte a földosztást, lefegyverzést, az általános szavattjogot, — melyek egyedül üdvös remediumok lennének az általános kivándorlás ellen. Beszédjének alig volt maradandó hatása, bár többször megis eljezték.

* **Lopás.** Városunkban a koldusok túlságos elszaporodásával lépést tartanak a vándorló legények és alamizna kérégetők sokasága. A rendőrség majdnem tehetetlen a nyomor ez alakjaival. E napokban ily vándorló kérégetők Kandler József házába beozott, ott az ünneplő ruhát, zseborát, és egyéb apróságokat ellopott, azonban ideje korán észrevették s a másik utcában elfogták. A rendőrség szigorúan járt el a tettesrel, kinek ruhára talán igen, de zseborára alig volt okvetlenül szüksé-

ge, mert anélkül is megtudta Zomborban hányszor ütött neki az óra . . .

* **A baja-bátaszéki dunai hid** kérdése egyre élénkebben foglalkoztatja a megyék és városok közönségét. A tolnamegyei átirat és bajai előkészítő bizottság felhívása folytán Aradvármegye és Pest Pilis Solt Kis-Kún vármegyék legtöbb közgyűléseiken elhatározták, hogy az iratot pártolólárg terjesztik föl az országgyűléshez és a kormányhoz. Arad szab. kir. város pedig Institoris Kálmán polgármester által képviselteti magát a Pécesétt tartandó értekezleten. — Csak egy a bibi, hogy Lukács László pénzügyminiszter mult szerdán előterjesztvén a kormány által a jövő évben megkezdendő munkálatok sorrendjét, azok közt a baja-bátaszéki hídról egy szóval sem emlékezik meg. Mindössze egy provokáló közbeszólást azzal a se hideg, se meleg válaszzal ütött el, hogy „valószínűnek tartja, hogy a sor majd arra a hidra is reákerül, de ő ez irányban kötelező ígretet nem tesz.” — A pénzügyminiszteri előterjesztésben az országgyűléstől kérelmezett 200 millió koronából hát nyilván egy fillér se fog jutni a baja-bátaszéki hidra. Ezzel szemben az általunk lapunkban fölvetett eszme a Bezdán-kisköszegi áthidalás mind nagyobb tért hódít úgy Bácskában mint Baranyában is. Magában Pécesétt, de különösen Baranya vármegye bizottsági tagjai között formális párt alakult a Bezdán-kisköszegi hid eszméjének és ez is egy oka annak, hogy a Pécsre jelzett nagy értekezlet, mely e hó végére volt tervezve — még mindez ideig létre nem jöhett. Aggodalmat is keltett e tény a bajai bizottságban, mely nek egyk vezérferfia dr. Lemberger vezérezéki alakjában is kifejezést ad a „Bajai Híradóban.” „Mint halljuk, a zombori kereskedők egylete legközelebb foglalkozni készül a Bezdán-kisköszegi hid ügyével. Az ipartestület is akciót indíthatna.

* **A zombori Városi Egylet.** A város érdekeit előmozdító egylet iránt az érdeklődés mind nagyobb hullámokat ver. Az egylet annak az örömré, hogy tagjainak száma az ötszázat jóval már meghaladta e napokban nagyobb társas összejövetelt tart.

* **Városatyák figyelmébe.** Holnap tárgyalják a közevesi alap költségvetését. Felhívjuk a figyelmet a Szelenso külvárosban levő Zöldkert-utca sártengerére, hol temetéseknél a koporsót vívó kosi már többször elakadt, hogy az végre kiköveztessek. Azonkívül ott van a korona gőzmalom, egész városrész utcáit összekötő kisebb utak mind ez utával vannak kontaktusba és innen a vasuti forgalom rövid után a szeder, vízéz- és nemesmilitiési utakon át volna lebonyolítható.

* **Feloszló Egylet.** A sombri filharmonikusok egyletének választásnyája, e napokban tartott ülésén elhatározta a feloszlását, s ebbeli indítványát — a november hó 2-án vasárnap tartandó közgyűlésen előterjeszti. Városunk egyetlen kuitur intézményének feloszlása miatt a lakosság minden rétegében általános a felháborodás.

* **A bajai ipartestület az önálló vámtörvényért.** Vasárnap 2 $\frac{1}{2}$ óraor rendkívüli közgyűlés volt a bajai ipartestületben, melyen Czernay Imre ipartestületi elnök előterjesztést tett az iránt, hogy az ipartestület írjon fel az országgyűlés képviselőházához az önálló vámtörvény fölállításá érdekében. — Ugyanezen a gyűlésen, — melyre minden az ügy iránt érdeklődő polgárt szivesen láttak, — tárgyaltak azon 50 helybeli iparos panaszos kérvényét, akik súlyos megadóztatásuk folytán létérdekeikben vannak megtámadva.

* **Lefoglalható-e a vetőmag?** Érdekes kérdésben hozott Baranyavárme-

gye közigazgatási bizottsága e hó 14-iki havi ülésében határozatot. A törvény kivészi a zálogolás alól a szeptember és október hónapokban történt foglalásoknál a vetőmagot. Történt azonban, hogy egy késedelmező adózó ellen augusztusban fogatosítottak adóvégrehajtást amikor is a vetőmagnak való gabonát is lefoglalták. A fél panaszra folytán az ügy a közigazgatási bizottság elő kerülvén, a bizottság kimondotta, hogy a vetőmagot lefoglalni nem lehet.

* **A méregkeverők fájdalma.** A lelketlen népbujogatók, a kik a szegény munkások filléréiből élőküdnének, nagyon meg vannak ijedve. Látják, hogy minden erőlködésük dacára is az országos Gazdasági Munkás és Cselédségvépénztár népszerűsége egyre terjed, s a nép mindjobban felismeri, hogy milyen áldásos ránéve ez az intézményünk. Persze ez nem tetszik az agitátor uraknak, mert ők egyáltalában nem azt akarják, hogy a nép boldoguljon, hanem, hogy ők boldoguljanak. Miután pedig a segélypénztár terjedésével az ő népszerűségük egyre fogy, kétségbeesett erőfeszítéssel minden eszközt felhasználnak, hogy a népet tévútra vezessék és visszatartsák a pénztárba való belépéstől. Hiába való erőlködés. A nép erősebb, mint ők gondolják, s kezdik belátni, hogy nem az ő barátja, a ki folyton és lelketlenül izgatja a fennálló társadalmi rend ellen, hogy ezen a zimen kizsákmányolhassa az „Elváltársak” zsebeit, hanem aki a népet biztosítani akarja minden eshetőség ellen, s oda törekszik, hogy a beállható munkaképtelenség esetén legyen miből megélni mindenkinek, a nélkül, hogy kéregetésre és alamizsnára szorulna.

* **Öngyilkosság.** F. hó 21-én Oszvár János csantavéri lakós háza padlásán feleségének öcsösk Kiss J. 86 gy. ezredbeli bakát felakasztva találták. Ezredétől önkényűleg eltávozott s félve attól, hogy súlyos büntetést fog azért kapni, sógorához Oszvár J. csantavéri lakoshoz szökött észrevétlenül s ennek háza padlásán felakasztotta magát Öngyilkossága előtt a padlásán egy levelet írt, a melyben az összes rokonaitól elbucszuk különösen apjától és anyjától kér bocsánatot, de tettének okául nem hoz fel semmit. Sógora az esetet reggel azonnal bejelentette az előjáráságnál, ahonnan a felettes hatósághoz szintén megtéttett a jelentés.

* **Megtartta a veszett ló.** Betyak Mihály 27 éves csantavéri lakost f. 10-én egy veszettség gyanújában álló ló bal kezeféjén megharapta. Sérülése vonatkozólag Betyak azt mondja, hogy ezeltől 2 héttel egy szintén veszettség gyanújában álló kutya a lovat orronharapta, a mely ló pár nappal a harapás után elhullott. Ugyanazon kutya egy másik lovat is megharapott, a megharapástól a ló egész vaddá lett, úgy hogy hozzá férni nem lehetett, míg végre a lovat le kellett bunkózni, Betyak Mihályt pedig felszállították Budapestre a Pasteur intézetbe, hogy ott védő oltatásban részesüljön.

* **A szabadkai színházban** november 3-án nyitja meg a saiont Pesti Iház Lajos színtársulata.

* **A szegedi Dalárda Ó-Kanizsán.** Kozics Lajos dr. ó-kanizsai ügyvéd meghívására elhatározta a szegedi Dalárda, hogy kirándul oda és egy nagyobb szabású hangversenyt ad. Az érdekes hangverseny iránt általános az érdeklődés Ó-Kanizsán.

* **A kórházak és a magyar ipar.** A legtöbb magyarországi kórház külföldről szerzi be mindazokat a sebészeti köbanyagokat, orvosi műszereket és betegápolási készülékeket, a melyekre szükség van. A miniszterium most megkeresi a törvényhatóságokat, hogy a kórházakkal ezután hazai forrásokból szerzesse be a

szükséges anyagokat. A kereskedelmi muzeum igazgatósága megkönnyíti a kórháznak ezen különben is hazafias feladatát azzal, hogy azoknak a magyar gyárosoknak a czimét, a kiktől a jelzett anyagok beszerezhetők, díjtalanul közli a kórházzal.

* A „Gott erhalte“ története.

Egy idő óta sokat foglalkoznak a „Gott erhalte“ val. Nem lesz érdektelen, ha megismerkedünk annak multjával. Kőrülből 105 éves az osztrák néphimnus. 1797. február 12 én játszották először az osztrák birodalom összes színházaiban. Haydn, midőn angolországi tartózkodása alkalmával először hallotta a „God save the king“ ot, akkor támadt azon gondolata, hogy hazájának is terem egy ilyen himnuszot. Hazatérte után pártfogójával van Swietenel közölte tervét, és az lelkesedve vette azt magáévá. Az irányadó körök elragadtatással üdvözölték Haydn és van Swieten ajánlatát, különösen Károly főherceg és a tábornoki kar lelkesedett e tervért. Saurau gróf, Alsó-Ausztria kormányelölke egy alkalmas ember után nézett, aki a kompozícióhoz megírja majd a szöveget. Haslika Lipót Lőrincz személyében megis találta, aki akkor a szöveg elkészítésével foglalkozott. Így jött létre a „Gott erhalte Uns den Kaiser“ kezdetű, meglehetősen silány szöveg. I Ferencz császár születése napján került meglepetésül a mű bemutatóra Bécsben és a birodalom összes színházaiban. A császár roppantul meghattotta e figyelm, a mit személyesen meg is köszönt a szerzőnek. Néhány nap mulva napi parancsban elrendelte, hogy a hadsereg zenekarái minden ünnepi alkalommal e darabot kötelesek játszani. Így került e dal a hadseregbe. Utóbb mintegy 19 év mulva a szöveg változást szenvedett, a mennyiben a kezdete — Gott erhalte unsern Kaiser unser Land — lett. A zenei motívumok is átváltak úgy, hogy a nyolcvanas években előszedték az eredeti kompozíciót és azóta úgy játsszák a darabot.

* **Magyar Becse.** A vármegye legutóbbi közgyűlésén Obecsenek ezt a nevet adta: „Magyar-Becse“; ezzel szemben a községi képviselőtestület „O Becse“ név mellett foglalt állást. Most tehát az előjáróság a megyei határozat ellen felebezzéssel él.

† **Halálozás.** Bene Gyuláné született Sándor Ilka, Bene Gyula képezedei tanárnak neje, néh. Sándor Béla vármegyei főispánnak testvérhuga, f. hó 20 án, életének 50-ik és boldog házasságának 28-ik évében, hosszas szenvedés után, jobblétre szenderült. Temetése e hó 22-én ment végbe nagy részvét mellett.

* **Villamos mosógép.** Nagy József szegedi kereskedő-segéd zseniális módszerrel találta fel a ruhamosásnak villamos uton. A ruhát nem kell többé szappannal dörzsölni, hanem egyszerűen a villamos árammal telt két henger közé bocsátani, amelyre víz folyik. A villamos áram vagy uton egy pillanat alatt feloldja a zsírfoltokat, mely után a ruha forró vízbe dobva teljesen megtisztul. Naponta 250—300 férfi-inget képes egy személy a gépen kimossni, holott a legjobb mosónő is legfeljebb ötvenet mos ki drága szappannal. Az ötlet kitűnő s ha a fiatalember financiális segélyllyel tőkéletesíteni tudná a gépet, szép jövőt biztosíthatna magának.

* **Gondoskodás a cselédek-ről, betegségiük esetén.** Elvi jelentőségű és nagy fontosságú határozatot hozott a közigazgatási bíróság a gazdáknak cselédjeikkel szemben, ezek betegsége alkalmával fennálló kötelezettségükre vonatkozólag. Egy konkrét esetben ugyanis kimondotta, hogy a gazda cselédje után minden esetben tartozik a kórházi költségeket 80 napon át fizetni. Fennáll tehát

a gazdának ezen kötelezettsége még akkor is, ha cselédjét a kórházba szállítást megelőzőleg már a lakásán gyógyíttatta és pedig tekintet nélkül arra, hogy az otthon való gyógykezelés mennyi időt vett igénybe. Ez elvi jelentőségű határozatot a közigazgatási bíróság azzal indokolja, hogy az 1898. évi 21. t. cz. 5. §. a gazdát a kórházi költség viselésére kötelezi. Nem tekinthető tehát a kötelezettség teljesítésnek e határozat szerint az a körülmény, hogy az illető cseléd már megelőzőleg rendes orvosi ápolásban részesült, de nem kórházi ápolásban. Ez a határozat is nagy mértékben ösztönözi a gazdákat arra, hogy cselédjeiket minél előbb beiratassák az Országos Gazdasági Munkás és Cselédsegély-pénztárba, mert ez esetben akár saját lakásukon, akár a kórházban ápolatták cselédjeiket, a felmerült költségeket csak előlegezniük kell, mert a pénztár, ha a cselédet nem a gazda hibájából érte a baleset, ezen költségeket mindenkor megtéríti. Saját magán segít tehát az a gazda, a ki cselédjeit a munkáspénztárnál biztosítja.

* Munkások segélyezése.

Rohamosan növekszik azoknak a száma, a kik sietnek biztosítani maguk számára a munkáspénztár áldásait. Nagy arányú mozgalom indult meg a vidéken azon czélból, hogy az Országos Gazdasági Munkás és Cselédsegély-pénztárt alkalmá legyen megismerni minden szegény embernek, s hogy ily módon senkise maradjon tájékozatlanul ezen nemes emberbaráti intézményt illetőleg és senkise legyen megfosztva annak támogatásától tájékozatlansága miatt. Naponként veszzük a hírt az ország minden részéből, hogy minden valamire való községben értekezletet tartanak a munkáspénztár ismertetése czéljából. Ezen értekezlet népes volta és a lelkesedés, a melylyel mindenki, kinek ez módjában és tehetségében áll, a munkáspénztár működtetését elősegíteni igyekszik, biztos reményt nyújt arra, hogy rövid idő alatt minden jóravaló gazdasági munkás és földművelő tagja lesz a munkáspénztárnak.

* Mikor a bába keresztel.

Széli Kálmán miniszterelnök, mint belügy-minister egy rendeletet tett közzé, amelyben megrendszabályozza a bábaasszonyokat. A rendelet megszorgítja a „tudós“ asszonyok ellenőrzését, de kárpótlásul olyan joggal ruhazza fel őket, amely bizonyára meg fogja gyarapítani a tekintélyüket. Kimondja, hogy a bába szükségből keresztelhet is. A rendelet szerint, ha keresztény szülők gyermeke életveszélyben forog, a bába szükségből megkeresztelheti a római katolikus és görög katolikus szülők gyermekeit ezek beleegyezésével. E czélból a bába egy edényből tiszta vizet önt keresztalakrak háromszor a gyermek fejére, miközben az adandó nevet, például József és az előirt keresztelést mintát mondja ekképpen: „József én téged megkereszteltek az Atyának és Fiának és Szentléleknek nevében“. Ezt a keresztelést a bába tartozik az illető lelkésznek bejelenteni. Protestáns és görög-keleti és nem keresztény gyermekeket a bábának szükségből sem szabad megkeresztelni.

* Sertés vész Bácskában.

Bács-Bodrogh vármegye apatini, bacsalmási, bajai, hodsági, német-pálánkai, topolyai, újvidéki és zombori járásából tilos a sertéseknek Ausztriába bevitelle.

* A kedvezményes vasúti igazolványok.

Az 1903. évre kiadandó kedvezményes vasúti jegy váltására jogosító arcképes igazolványok tárgyában, egy rendeletet bocsátott ki, melyben tudatja, hogy miután az 1903. évre egészen új igazolványok lesznek kiadva, az eddigi érvényben levő arcképek többé nem használhatók, így tehát okvetlen szükséges, hogy a folya-

modására jogosítottak és pedig a tényleges szolgálatban álló köztisztviselők, hivatali felsőbbségük utján, a nyugdíjasok pedig közvetlen az igazgatóságnál benyújtott kérvényükhöz új arcképet csatoljanak, melyre olvasható irással nevüket sajátkezőleg rávezetni tartoznak. Kezelési díj fejében ezental is készpénzben egy korona kifizendő be, az államvasutak főpénztára (Andrássy-ut 75) czimére.

* Zenta a megyei telefonhá-

lozatban. Zenta város kereskedői, iparosai és gyárosai egy kérvényt intéztek Latino vits Pál főispánhoz, melyben kéri, hogy a megyei telefon hálózatba Zenta is bevonassék.

* A szerencse olyan, mint a

lidérc. Az emberek gyarlósága abban tünik ki, hogy szerencsésjüket egész életükön át ott keresik — a hol nem találják. A szerencse olyan, mint a lidérc, maga mutatja meg magát, csak észre kell venni. De aztán meg is kell fogni. A meddig a fénye világít, addig kell kaparni utána. A legutóbbi sorsjátékban a legnagyobb nyeresemény, a 600,000 koronás jutalom, a Wolff Hugó bankháza által eladott $\frac{1}{8}$ beosztású sorsjegyre esett és így ezen legszerencsésebb főúrasít egyzszerre nyolc szegény embert tehetett boldoggá. A hova a szerencse egyszer betette lábát, ott jó ideig meg is szokott maradni, kísérelje meg tehát mindenki szerencsésjét és rendeljen osztálysorsjegyeket Wolf Hugó bankházában, Budapest, Bálvány utca 10. Az új terv szerinti, 5000 nyereseményel szaporított XI. sorsjáték első osztályának huzása már 1902. évi november hó 20. és 21-én tartatik meg. A sorsjegyek ára: egy egész 12 K., egy fél 6 K., egy negyed 3 K., egy nyolcad 1 K. 50 fillér.

* Az osztálysorsjáték új já-

tékterve. A m. kir. szab osztálysorsjáték legújabb játékterve, a mely a november 20-án kezdődő sorsolások tervezetét magában foglalja, érdekes újítást tartalmaz. Egész sor lö nyereseménnyel és nagyobb nyereseménnyel toldatott meg a nyeresmények száma, a mi által a nyeresmények összege a régi 13 160,000 koronáról 14 459,000 koronára emellett. Egy millió koronánál többel szaporították meg a nyeresmények sommáját, a mikor a sorsjegyek számát tízezer darabbal emelték. Az új nyeresmények közt van egy 80,000 koronás, egy 50,000 koronás, egy 25,000 koronás, egy 20,000 koronás, öt 10,000 koronás. A több főnyereseménnyel a nyeresé esélye kétszázszázalékkal megjavult.

Színház.

A póstás fiu és a huga,

mely pénteken csaknem üres padok előtt ment, szombaton telt házat vonzott. Az eléggé excentrikus bohózat ismét nagy tetszést aratott és a közönség többször hívta a szereplőket a lámpák elé.

Vasárnap délután a **Méltóságos csizmadiá** cz. eredeti bohózatot adták vasárnap délutániában. Este Feld Mátyásnak bohózata.

Kurucz Lába Mór

került színre. A szenzációkban utazó szerzőnek e színházi csinálmányáról csak annyit constatálhatok, hogy a kánikula jegyében született bohózat harmincegy szereplője daczára véghetetlenül üres és visszataszolóan léha. Az a tarka-barka mindenféle, mit szerzője csaknem minden összefüggés nélkül benne összehordott, itt ott foglalkoztatja a szemet, de azt az unalmat, mit a környezethez képest igen egyszerű és naiv, — 4 felvonásra elnyújtott mese ébreszt, nem tudja elűzni. Néhány sikerült énekszám: Legszebb élet a demokratáé, Szibéria csillagai vagyunk. Ez a Kurucz Lába Mór, egy kínai énekdüett, Rózsabimbó és a méh, teszi élvez-

hetővé a darabot. A nagyobb hatás kedvéért a harmadik felvonásban egy képviselőházi gyűlés folyik le, a színen megjelenik Apponyi, Pichler, báró Podmanický, a meztelen lábú miss Izidora Duncan, sőt horribile dictu végigélvezünk egy képviselőházi botrányt is. Nyilvánvaló, hogy ez a sok lokális jellegű dolog vonzotta a budapesti publikumot. Az eléggé eleven előadás lendített valamennyire a zűrzavaros darabon: Agotai, a czimszerpet sok verével alakította és az est sikere érdekében latba vetette kissé vasdos de mindenkor határhátasos komikumának minden erejét. A főbb szerepek Latabárné, (Regina) Kondrát Ionára, (Nelly) és Nagy Gyulára, (Borotva) voltak bízva. Igen szép látványt nyújtott Csongory Mariskának ügyes serpentin táncza, melyet meg kellett ismételnie. Feld nyári kasszadarabja nálunk éppen nem bizonyult kasszadarabnak, mert a bérletszünetes előadásra alig egy-két páholy kelt el.

Az arany kakas.

Blumenthal és Kadelburg kiválóan szellemes bohózatának vonzó millienjében mutatkozott be hétfőn Monory Sándor mint színész. A választást — eltekintve attól, hogy péntek óta, tehát 4 estén át egymásután énekes bohózat megy, — mindenképen szerencsésnek mondhatjuk, mert hálásabb darabot behezen találhatott volna Monory, hogy nem mindennapi tehetségét ragyogtassa és a közönséget — avult színházi stílusban szólva — magával ragadja. Azt a jóízű, minden hamis vonástól ment kitűnő humor, melylyel a szerzők Dachseltmayer Nepomonk alakját felruházták, Monory Sándor alakító tehetségén megállapodott és következetes, mesterkedétség nélküli felfogásán átszűrődve élvezték, és könnyen érthetővé válik az a tüntetés-szerű meleg fogadtatás, melylyel a közönség elhalmozta a minden ízében sikerült est, kiváló hőst. Az igen jól eltalált fogypatékos magyar beszéddel a mimika természetességével, a biztos és a szerelenségektől óvakodó fellépéssel valóban kabinett alakot mutatott be és a legszigorúbb kritikának is kivívta volna elismerő szavait. Az összevágó, erő ensemblenak Monory mindvégig a központja maradt és az ő játéka a többi szereplőnek is fölkelte ambícióját. Első sorban Somlayét, aki mint Dr. Gyárfás sok közvetlenséggel alakított. Nem maradt mögötte Gabányi sem (Müller) Tüzzőlópatant, igazi fogadósné volt Csongory Mariska, nemkülömben tipikus fizető főpincéz Agotai. Ezuttal széles mederben folyó komikumát szűkebb korlátok közé kellett szorítania és ez az oka annak, hogy a figyelem központja ezuttal nem ő volt. Kondrát Iona (Erzsi) bájos egyszerűsége most sem tévesztette el hatását, a finom árnyalás, mely az ifjú művésznőnek minden szereplését értékesíti teszi, a jelen esetben is szépen érvényesült. Sikerült alakot mutatott be Bérczi mint koldus és Keller mint Horváth Gedeon. A történeti hűség kedvéért föl kell említenem, hogy a rendezői buzgalom az I. felvonás végén hamisíthatatlan nyári záporosót zúdított a szereplők nyaka közé.

Czifra nyomorúság.

Csiky társadalmi drámája az a terrénum, melyben minden szereplőnek alkalma nyílik, hogy alakító képességének bizonyosságát adja. Ennek daczára a keddi előadásban a drámai ensemble nem nyújtotta azt, mit egyesek kiváló tehetségéhez képest nyújthatott volna. Elismerjük, hogy egyesek alakítása és egyes jelenetek önmagukban véve megközelítették a legjobbat, ámde az egészben nem volt meg az a harmonia, melynek természetesen kell jönnie a részleteknek sima egyháza olvadás mellett. Részint a többször tapasztalt szerepenntudás, részint pedig a helytelen szereposztás lehetetlenül tette, hogy az előadás azon a nivón álljon, melyre Kon-

drát Iona (Bella) Krész Irma (Eszter) Mezey Kálmán (Csoma) Ungvári (Bálnai) Gabányi (Mádi) és Latabárné (Mlézsné) művészi alakításukkal a dráma egyes jeleiteit emelték. Szívesen láttuk Ungvárit végre egy nagyobb szerepben, annál kevésbé azonban Pintéret, mint Tarczali Endrét, aki pozolós életellen alakítását, „dallamos“ hanghordozását és stereotip mosolyát egyformán jónak tartja, ha akár Dumás. Csiky Gergely, vagy más nagyobb stíli drámában kell erejét felülmúló és nem csekély talentumot igénylő szerepeket ereálnia Somlay elfogadható lett volna, ha szerepben szükséges afektált beszéd modora erősen nem emlékeztetett volna arra az indiai alkirályra, aki „Lotti ezredesében“ aratta a közönségnek zajos tapsait. —r.

Irodalom.

— *Tíz kötet könyv — ingyen.* harminczhat esztendő pályafutása alatt az Egyetértésnek (főszerkesztő: Fenyő Sándor. főmunkatárs: Eötvös Károly) vezérszerepe jutott a magyar hírlapírásban és a független politikában. Nincs lap, melyhez a közönség olyan erős bizalommal ragaszkodnék, mint az Egyetértés-hez, mely nem csak a legregőbb, hanem a leghatalmasabb lapja is Magyarországnak. Előfizetőinek nagy seregét szaporítandó, most — mint értesülünk — igen nevezetes és értékes ajánlatot tesz a közönségnek. Az Egyetértés ugyanis november eszéjétől kezdve mindenkinek, ki egy negyedéves új előfizetőt szerez a lapnak, (öt forint rendes előfizetési díjjal) nagyon értékes könyvgyűjteménynek kedvezkedik. Milyhelyet valaki az általa szerzett új előfizetési díjat (5 frtot) elküldi az Egyetértés kiadóhivatalának (Vármegye-utca 11. sz. j. ház), nyomban megkapja a következő pompás és teljesen új tíz kötetet (melynek különben bolti ára tizenöt frt): 1. Zola Emil: A háboru. Regény. 2. Beniczky-né Bajza Lenke: Az élet viharában. Regény. 3. Tolsztoj Leo gróf: A Kreutzer-sonáta. Regény. 4. Flammarion Kamill: Uránia. 5. Pekár Gyula: Dodó főhadnagy. Regény. 6. Heltai Jenő: Hét sovány esztendő. Regény. 7. D'Artagnan meséi. Elbeszélések. 8. Dumas Sándor ifj. Clemenceau. Regény. 9. Daudet Alfonz: Tarconi Tartarin. Regény. 10. Makai Emil: Költemények. Az Egyetértés e feletti értékes ajánlatát nyilván igen sokan fogják igénybe venni, — a kik ingyenesen egész szép könyvtárra akarnak szert tenni.

3860

kig. 902

Pályázati hirdetés.

Dautova székhely Baracska, Báltmonostor, Béregh, Csataalja és Szántova községeket magában foglaló körállatorvosi állásra ezenel pályázatot hirdetek és felhivom pályázni óhajtozókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **f. évi december hó 10-ig** nyújtsák be, a később érkező kérvények tekintelbe nem fognak vétetni.

A körállatorvos javadalmazása évi 1200 korona és a szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak.

Baján, 1902. évi október hó 22-én.

Mentényi s. k.
szolgabíró.

11818. sz.
kig. 1902.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegyei titeli járásba kebelezett **Mosorin** községében leküszbés folytán üresedésbe jött II-od irnoki állásra pályázatot hirdetek s felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám **f. évi november hó 8-ig** annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Az állás javadalmazása évi 600 korona készpénz.

Titel, 1902 október 17-én.

Joszimovits Milénko,
szolgabíró.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Háztartás

minden ágában jártas 28 éves nő, k mindent kitűnően ért, a főzésben lakodalmaknál és nagy vacsoráknál igen jártas; helyben és vidékre olcsón eljár.

Elkecz Ferenczné

Zombor, (Szelenese), ács-utca 426.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Malaga-szöllő

nagy szemű.

1 kiló 90 krajczár.

Engel Mórna

Zombor,

Jókál-tér.

Szőlőoltványok

sokvány műsógében és európai nemes gyökeres és sima vesszők mélyen leszállított ágakon. Oltványok ezre 90—100 frt. Mindenik a legkiválóbb bor- és esemegefaokból, fajtisztán, teljes jótállással. Ha a szállítvány a megrendelésnek meg nem felel, úgy az oda- és visszaszállítási költsége, valamint a megrendelő által fizetett összegét hiány nélkül azonnal visszafizetem. Igy mindenik ebbel: szükségletét az én költségemen házához szállítva tekintheti meg.

Élőkerítés.

Gleditschia esemetek és magvak. Ország tövisű, igen gyors fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető par év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyben nemhogy ember, de semmi élé állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át, úgy hogy a bekerített részek teljesen kuleseszárthatók. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott útlatást és kezelési utasítás mellékeltek. Bővebb tájékozásul és bérmentes küldetnek, rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül egy oly könyvet kap ezzel, ki ezimét egy levelezőlapon tudható, mely nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalma hasznosra ne fordítának, városban, falun, puszta, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Igy még azoknak is érdekében áll, k k rendelni semmit nem akarnak, mert benne számos oly közleményt foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek.

Diócesmetek. Kétféves, ötéves jövedelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyészése majd minden gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt. Cím: „Ermeleki Első Szőlőoltvány-Telep Nagy-Kágya u. p. Székelyhíd.

HIRDETmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminiszterium ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (XI. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak. — A Magyar Kir. Pénzügyminiszterium által jóváhagyott sorsolási terv itt kövekezik:

A Magyar Királyi Szabadalmazott Osztálysorsjáték Sorsolási Terve.

Tizenegyedik Sorsjáték 110,000 sorsjegy, 55,000 nyeremény.

Első osztály		Második osztály		Harmadik osztály		Hatodik osztály	
Betét 12 korona		Betét 20 korona		Betét 32 korona		Betét 24 korona	
Huzás: 1902. nov. 20. és 21.		Huzás: 1902. decz. 17. és 18.		Huzás: 1903. jan. 13., 14. és 15.		Huzás: 1903. márczius 26-tól április 22-ig.	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben	
1 á	60000	1 á	70000	1 á	80000	Korona	
1 á	20000	5 á	25000	1 á	30000	1 000,000	
1 á	10000	1 á	10000	1 á	20000	(Egy millió)	
1 á	5000	1 á	5000	1 á	15000	1 Jutul.	600000
3 á	2000	3 á	3000	3 á	10000	1 Kor.	400000
5 á	1000	5 á	2000	5 á	5000	1 nyer.	200000
8 á	500	8 á	1000	8 á	2000	1 á	100000
30 á	300	20 á	500	10 á	1000	1 á	80000
100 á	100	110 á	300	120 á	500	1 á	60000
3350 á	40	4350 á	80	4870 á	130	1 á	50000
3500 Nyer.	kor. 263000	4500 Nyer.	kor. 528000	5000 Nyer.	kor. 916500	1 á	40000
Negyedik osztály		Ötödik osztály					
Betét 40 korona		Betét 32 korona					
Huzás: 1903. február 10., 11. és 12.		Huzás: 1903. márczius 4. és 5.					
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona				
1 á	90000	1 á	100000				
1 á	30000	1 á	30000				
1 á	20000	1 á	20000				
1 á	15000	1 á	15000				
3 á	10000	3 á	10000				
5 á	5000	5 á	5000				
8 á	2000	8 á	2000				
10 á	1000	10 á	1000				
120 á	500	120 á	500				
4850 á	170	3850 á	200				
5000 Nyeremény	korona 1.120.500	4000 Nyeremény	korona 1.075.000				

A melyk ezen 500 nye-emény közül tó-sorok huzatik k., kapja a jutalmát.

Az I. osztály huzása 1902. november hó 20. és 21-én tartatik meg. A huzások a Magyar királyi állami ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a Huzási teremben (IV., Eskü-tér, bejárat a Duna-utca felől.) — Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítónál kaphatók.

Budapest, 1902. évi október hó 26-án.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Lónyay. Hazay.

A
Brázay-féle

sós-borszesz

nélkülözhetlen háziszser.

Kapható mindenütt.

**Gyümölcs-, főzelék-
és husconservákat,**
aszalt főzeléket ajánl a
legjobb minőségben az
ELSŐ

Keckeméti Conservgyár
KECKEMÉTEN.

Árjegyzék itnyen és bérmentve.

Egy jó házból való fiú

tanonczul

felvétetik Löwy Mór kőfaragó-
üzletében Zomborban.

**Csőngét a sze-
mét kocsis.**

Van szerencsém Zombor város t. ez. lakósaival tudatni, hogy Zombor város területén f. é. november 4-én, csekély áron, mintegy 8 napon belül, ládába elhelyezett száraz söpredék, hulladék és törmelék, saját hozzá készített zárt kocsimmal kihordári kezdem.

Reményilem, hogy a t. ez. lakók tisztaság és egészség szempontjából annál is inkább szíves pártfogásukat hozzá járulni fognak.

Házhoz hívásra levelezőlap elegendő.

Alázatos tisztelettel
Beck Manó.

Bástya-utca,

80.000 fajbiztos

gyümölcsfákat

hozok áruba, egy biztos és jó kezelt egészséges faiskolából minden haszon nélkül a t. cz. Zombor város közönségének szerződés értelmében darabja 20 kr. fajtölömbőség nélkül; idegeneknek 25 kújjával. Előjegyzéseket már most is elfogadok, annak idején pedig a házhoz szállítom és esetleg elültetem.

Üllessünk sokat és nagyba, különös ki vétellel kajszint és őszibarackzát nem árnyékolnak el semmit és Bácskában különösen jól díszlik.

Többébb a közelgő mindenszentek napjára jutányos

szép koszorukat,

sir díszítéseket elfogadok bármily nagyban-kívittelt, mihamarább megrendelések czészerekek a hozzátartás végett. A tisztelt közönség kegyes pártfogását kéri

Konráth R. M.
városi kertész.

Mindenféle

Naptárak

1903-ik évre

lapunk kiadóhivatalában
lesznek kaphatók.

Aki szép

és tartós téi cipőt
akar, forduljon én hozzám.

Miután lakásomat változtattam, (ugyanis a Bassa-utczába 193. szám, Danningor orvos ur háza mellé költöztem át) kérem a nagyérdemű közönséget ugyszintén régi tisztelt megrendelőimét, hogy engem ilt az új lakásban is becses megrendeléseikkel megtisztelni sziveskedjék.

Készítek mindenféle női-, férfi- és gyermek-cipőt a legjobb, és legszebb killátásban olcsó árak mellett.

Teljes tisztelettel

Barna Ferencz

cipészemester.

Zomborban, Bassa utca 193. sz.

Gyomorbajosoknak

Mindazoknak, a kiknek a gyomor meghűlése vagy túlterhelése, hiányos nohezen emészthető, tulságos meleg vagy hideg étetek élvezése, avagy rendetlen életmód folytán gyomorbajuk van, u. m. katarus, gyomorgörcs, gyomorfájdalom nehéz emésztés vagy elnyálkásodás — nagyon kitünő háziszer ajánlatik, melynek meglepő hatása már sok esztendővel kezdődött.

Ez a Hubert Ullrich-féle Gyógyfüves bor.

E gyógyfüves bor jeles, gyógyhatásos fűvekből jó borral van készítve, képezi, erősití az ember emésztési szerveit. A gyógyfüves bor eltávolítja az emésztést akadályokat és hatásosan közrehat egészséges vér képződéséhez.

E gyógyfüves bor idején való használata a gyomorbajokat már esirájában elfojtja. Azért nem kell késedelmezni idejekorán használni.

Jelenségek, u. m. főfájás, hűfűgés, ecetes, puffadás, ros zullért hányásnal, a melyek dült gyomorbajnál annál erősebben föllépnek, gyakran egy-két ivás után már eltűnnek.

Székrekedés és annak kellemetlen következménye: sorulás, kolik fájdalma szivdobogás, álmatlanság, vérsűrűsödés a májban, lépben ezen gyógyfüves bor által gyorsan eltűntetnek.

A gyógyfüves bor az emészthetlenséget megszüntíti s könnyű székelés által rossz anyagokat a gyomor belekéből eltávolítja.

Beségt, sápadt kinézet, vérszegénység, erőtlenség többnyire a rossz emésztés hiányos vérképződés és a máj beteges állapotának következménye. Elvágyhiány, ideges kimerülés, rossz kedélyállapot, ugy mint gyakori főfájás, álmatlan éjszakák mellett az ilyen emberek lassan hervadnak.

A gyógyfüves bor az elgyengült életet újiból fölviányozza. A gyógyfüves bor fokozza az étvágyat, elősegíti az eszmésztést és táplálkozást előmozdítja az anyagcsertét, gyorsítja a vérképződést, lecsendesíti a fölzíngatot idegekre és új életkedvet szerez. Számos elismerés és hálaírt bizonyítja ezt.

Gyógyfüves bor 1 ftt. 50 kr. és 2 fttos üvegekben kapható: Zombor, Nemes-Militics, Csonogla, Kerynyaja, Uj-Szivacz, O-Szivacz, Bács-Bresztovác, Bács-Doroszló, Prig, leviceza-Szt-Iván, Apatin, Kupuszina, Bodrogh-Monostorszeg, Bezdán, Béreg, Szántova, Sztanisits, Bajmok, Paesér, O-Morovicza, Bajsa, Bács-Topolya, Kis-Hegyes, Szeghogy Bács-Feketeohgy, Kula, Uj-Verbász, O-Verbász, Kuczura, Torzsa, Kis-Kér, Bács-Szt-Tamás, Dárda, Kácsfalu, Vörösmar, Bán, Baranyavár, Lőcse, Mohács, Duna-Szekeső, Baracska, Gara, Katymár, Bács-Madaras, Bács-Álmás, Bikity, Bács-Vaskut, Bács-Monostor, Szerelme, Baja, Szabadka, Eszék, a gyógyszerertárakban, s valamennyi kisebb-nagyobb magyarországi helységben osztrákmagyar gyógyszerertárakban.

A zombori gyógyszerészek 3 és több üveg gyógyfüves bort eredeti árban Ausztria-Magyarországnak minden helységébe küldenek.

Ügyszintén küld TEMESVÁRY JÓZSEF zombori gyógyszerész 3 és több üveget a növényborból, eredeti áron Ausztria-Magyarország minden helységébe.

Ovakodjunk az utánzásoktól!

Kizárólagosan csak Hubert Ullrich-féle gyógyfüves bort kérjük!

Gyógyfüves borom nem titok: alkatrészei: Malaga bor 450,0, borszesz 100,0, Glycerin 100,0, vörös bor 240,0, (Ebereschensaft) Nyárfaedv 150,0, mogyegnyed 320,0, Mana 30,0, kömény, amanas, Honagyökér, amerikai erögyökér, Enciagyökér, Kalmuszgyökér, á-á 10,0. Ezen alkatrészet keverjük!

Fernelendit

czipőfénymáz legjobb fénymáz a világon és kenőcs világos czipőknek a legszebb fényt adják és a bőrt tártóssa leszlik. Régi vagy toltos sárga vagy barna bőrből való czipők „Lyosin“ (pompafénymáz) egész új színt kapnak.

Allapított 1832. Gyáriraktár BÉCS I., Schulerstrasse 21.

Mindenhol kapható.

Mészáros Miklós

a magyar kir. szabad. osztálysorsjegyek fölarusítója

Budapest, VIII., József-körút 22—24,

ajánlja a m. kir. szab. osztálysorsjegyek főarudájából való közvetlen beszerzését eredeti árakban:

1/8 1/4 1/2 1/1
1.50 3.— 6.— 12.— korona.

Megrendeléseket czészíruerűséből postautalványon kérem

Küzás már november hó 20 és 21-én.